

bb 75. fogadás a vdk budapesti nagykövetségén

t fe/tr-lm sr

1968. szeptember 2.

a vietnami demokratikus köztársaság kikiáltásának 23. évfordulója alkalmából hoang luong, a vdk budapesti nagykövete hétfőn este fogadást adott a nagykövetségén. a fogadáson megjelent fehér lajos, a minisztertanács elnökhelyettese, nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, színege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, az mszmp politikai bizottságának póttagja, kisházi edén, az elnöki tanács helyettes elnöke, dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, dr. csanádi györgy közlekedés- és postaügyi miniszter, nagy józsefné könnyűipari miniszter, dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, veres józsef munkaügyi miniszter, puja frigyos, a külügyminiszter első helyettese, továbbá a politikai, gazdasági és kulturális élet számos más ismert személyisége. ott volt a fogadáson a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője és tagja. /mti/

-.-

bb 76. embargó 22 h-ig!

román egészségügyi küldöttség érkezett budapestre

tr szb bs

1968. szeptember 2.

dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter meghívására dr. aurel moga akadémikus, egészségügyi miniszter vezetésével román egészségügyi delegáció érkezett budapestre. a delegációt a ferihegyi repülőtéren dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, dr. tóth béla egészségügyi miniszterhelyettes, valamint az egészségügyi minisztérium több vezető munkatársa fogadta. a fogadtatáson megjelent dumitru turcus, román nagykövet. /mti/

-.-

- v é g e -

21.40/szb

fr 2/11

-52-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. szeptember 3.

bb 1. új körműsor a munkásszállásokon

i ol/lk-ju sr bs

1968. szeptember 3.

a fővárosi művelődési házban elkészült a munkásszállások szeptemberi körműsora. e hónapban mintegy 30 szálláshelyen - zömében építőipari munkásszállásokon - rendeznek szórakoztató előadásokat. népzenei és tánczenei összeállítások, vidám színdarabok szórakoztatják a szállások lakóit az egyre hosszabodó őszi estéken. /mti/

-.-

bb 2. művelődési ház épül petőfi szülőháza mellett

vid-fm/gk-ju ká bs

1968. szeptember 3.

kis-köröson, petőfi sándor szülőhelyén korszerű művelődési ház felépítését határozta el a községi tanács. a gyorsan fejlődő, városiasodó járási székhelyén ugyanis nincs megfelelő otthona a művelődésnek. a következő években felépülő létesítmény helyét petőfi szülőháza és a mellette levő néprajzi múzeum szomszédságában jelölték ki. itt alakul ki a 250 éves település kulturális központja. /mti/

-.-

Bel

-1-

bb 3. müncheni tv-sek a bori várban

i pr/hné-ju sr bs

1968. szeptember 3.

a mai film nemzetközi stúdiójának közreműködésével budapesti forgatja legújabb tv-filmjét a müncheni elan cég. a rendező karlheinrich bieber vissza-visszatérő vendége a stúdióknak, filmjeinek már több ízben választotta tájmotívumául Magyarországot. most készülő filmjének forgatócsoportja két hetet tölt budapestben, s ellátogattak a székesfehérvári melletti bori várba is. /mti/

-2-

bb 4. longobárd harcos sirja vértesszőlősen

a vid fm/gk-ju ká bs

1968. szeptember 3.

ismét értékes lelet került napvilágra vértesszőlősen - néhány száz méterre a világhírűvé vált félmillió éves előember tanyahelyétől. házalapozás közben emberi csontmaradványokat, különféle használati eszközöket hozott felszínre az ásó. a régészek megállapították, hogy a száraz, löszös, homokos réteg két méter mélységben egy longobárd harcos 1400 éves csontvázát őrizte meg épségben. a csontvázon kívül bronz-szegecsekkel díszített csontfésű, késpenge, ruhacsat és két tűzszerzámként használt kovakő került elő a sírből. a lelőhely környékén folytatják a régészeti kutatásokat. /mti/

-2-

bb 5. megcsappant a gólyaszaporulat

a vid-cs/tné-ju ká bs

1968. szeptember 3.

az ideai madárszemlén az ornitológusok megállapították, hogy a gólyaállomány csökkenőben van. kedves gázlómadaraink szokott költőhelyein, bács megye, gólyás falvaiban, számos fészek gazdátlan maradt a nyáron. tovább rontja a gólya-statisztikát a megcsappant ideai szaporulat is. a szakemberek a rendkívül hosszantartó aszálynak tulajdonítják a szaporulat visszaesését. a gólyapárok élelemszerzése ugyanis - minthogy a vadvizek, mocsarak szinte teljesen kiszáradtak - zömmel a szántóföldekre korlátozódott. valószínűleg ezért keltek vándorutra a gólyák szokatlanul korán: már augusztus utolsó napjaiban kiürültek az alföldi tájak gólyafészkeiről. az ornitológusok sok gólyát lábgyűrűvel láttak el, hogy megfigyeljék az utjukat. megjelölték azt a gólyapárt is, amely madarason a környék legrégebbi fészkeinek ideai lakója volt. a több mázsás súlyú óriási gólyafészket 1909 óta tartják nyilván, s azóta minden évben gazdára talált. /mti/

-2-

-2-

Lel

bb 8. daniel safran a zenei heteken

i ol/lk szb sr

1968. szeptember 3.

daniel safran - korunk egyik legkiválóbb csellóművésze - fellép az ideai zenei hetek műsorán. a szovjet zenei élet e néves képviselője a nemzetközi gondokaverseny zsűritagjaként érkezik a magyar fővárosba. külföldi vendégszerepléseit változatlanul a legnagyobb elismeréssel méltatják, magyar bírálói írták: „safran a szovjet művészek legjobb tulajdonságait egyesíti magában: mesterségbeli tudása, technikája, legyőzi a művészes nehézségeit, magas zenekulturája, kiváló összpontosító képessége egyedülálló.”

daniel safran zenekari koncertjét október 3-án rendezik a zeneakadémián. közreműködésével csendül fel első ízben magyarországi koncertteremben szostakovic: ii. gondokaversenye. a magyar állami hangversenyzenekart komor vilmos vezényli. /mti/

-2-

bb 9. kitakarítják az egykori siklópályát

i hbj/tr szb bs

1968. szeptember 3.

rendezik a vár keleti lejtőjét, parkokat, sétányokat alakítani ki, s ennek során kitakarítják a vároldalban a siklópályát. a sikló a második világháború végén teljesen elpusztult, s a pályát, legalább is egy részét az idők során feltöltötték törmelékkel, mert akkor olcsóbbnak vélték ezt a megoldást, mint az elszállítását. most sok közlekedési, városrendezési, építészeti szakember örömmel fogadta, hogy az egykori pálya kitakarításával „elmozdult a holtpontról”, a közlekedési műemlék, az egykori sikló újjáépítésének ügye.

a szakemberek úgy vélik, hogy a sikló segíthetné a vári személyforgalmat, idegenforgalmi látványosság lehetne, s mint közlekedési műemlék - a világ első városi siklója - dokumentálná a múlt század magyar mérnökeinek technikai fejlettségét. ezért is vállalták a közlekedéstudományi egyesület és isze alatt kiváló mérnökök, hogy társadalmi munkában megvizsgálják az újjáépítés lehetőségét - ami most a pálya kitakarításával egy lépéssel ismét előbbre jutott. /mti/

-2-

Lel

- 3 -

bb 6. piacon az első balatonvidéki peccsenyebor

vid. cs./tné-lm ká

1968. szeptember 3.

szemelt rizling néven megjelent a piacokon a balatonpart első peccsenyebora, az ízletes száraz jellegű borral, amely rendelkezik a különleges balatonparti ízzel, zamattal, s emellett viszonylag alacsony - 12 fokos - a szesztartalma, a vásárlók régi igényének tett eleget a badacsonyvidéki állami pincegazdaság, a piackutatás során ugyanis egyre gyakrabban találkoztak a szakemberek azzal az igényvel, hogy az átlagosan 30 forintos minőségi borok mellett kerüljenek forgalomba olcsóbb, de jellegzetes balatoni borok is, a szemelt rizling fontos „erénye”, hogy az említett jó tulajdonságai ellenére a literenkénti ára alig 20 forint./mti/

-3-

bb 7. gasztronómiai élménykönyv magyarországról - szerzők: neruda és asturias

i tf/lk-lm bs

1968. szeptember 3.

guetamala nobel-díjas poétája, miguel angel asturias és chile lenin-békédíjas költője, pablo neruda tollából közös könyvként magyar nyelven megjelent „megkóstoltuk magyarországot”, címmel az a gasztronómiai élménybeszámoló, amelylyel többszöri magyarországi látogatásuk emlékeit adják közre. a corvina kiadó gondozásában látott napvilágot a nem nagy példányszámban készült mű, amely ezekben a napokban az egyik legkeresettebb kiadvány a boltokban.

betükből épített „emlékműve”, ez a kötet a világhíres magyar konyhának és országunk remek borainak. mindezek az élvezetek a három évvel ezelőtti nyáron ihlették tollragadásra a két latin amerikai lantost, együtt üdültek akkor balatonföldvárról, „bebarangoltuk a földgolyót - vallották -, de ezt a vidéket különösen jól kifogtuk. ilyen inycsiklandozó, boroknak korcsolyapályát csináló ételek, mint a magyarországiak, nem sok helyen várják a jó falatok kedvelőit. ezt megírjuk - fogadták.”

/folyt.köb./

Lch

- 4 -

bb 7. /gasztronómiai ... 1. folyt./-lm

akkor tucatszámra papírra vetett verseiket, vidám írásaikat, dicsérfő szövegeiket most andrás lászló, orbán ottó és somlyó györgy fordította magyar nyelvre spanyol nyelvű kéziratokból. aperitif gyanánt boldizsár iván írt előszót a könyvhöz, és hogy teljes legyen az olvasók öröme: könyvükhöz a szerzők - halász zoltán összeállításában - kis lexikont is csatoltak, amelyből megismerhetők a két poéta által megkóstolt magyar ételek, italok, különbnél-különb gasztronómiai kellemességek és a végigjárt jeles ivóhelyek, vendéglők.

rövidesen megjelenik a könyvnyenyesség spanyol és francia nyelvű változata is, a müncheni langem müller kiadó pedig német fordítással jelentkezik./mti/

-3-

bb 10. az autóközlekedés kocsijaival naponta 36.366 tanuló jut el a körzeti iskolákba

i nbj/tr-lm bs

1968. szeptember 3.

felsőtagozatos általános iskolát nagyobb tanyacsoportokban, kisebb falvakban nem lehet életrehozni - ezért szervezte meg a művelődésügyi minisztérium a körzeti iskolákat. csak hogy oda sokszor tíz-tizenöt kilométerre, sőt távolabb fekvő helységekből kell eljutniok a tanulóknak. az autóközlekedés felkészült erre a feladatra. az 1961/62-es tanévben 104 körzeti iskolába vitt naponta 4.593 tanulót, a múlt tanévben pedig már 34.339 diák utazott naponta 711 körzeti iskolába. szeptember 2-től - az 1968/69-es tanévben további 29 körzeti iskolát kapcsolt be az autóközlekedés az „iskolabusz-hálózatba”, és ezzel újabb 2.027 tanulóknak nyújt lehetőséget magasabb ismeretek megszerzésére. az „iskolajáratokba”, a menetrendszerint közlekedő buszokon kívül újabb 20 „iskolabuszt”, állít forgalomba az autóközlekedési tröszt./mti/

-3-

Lch

- 5 -

bb. 11. rendelkezés a középiskolák kisz-szervezeteinek érdekvédelmi munkájáról

1 vt/gk/sr/gy/bs

1968. szeptember 3.

most jelent meg a művelődésügyi miniszter utasítása a kisz-szervezetek érdekvédelmi munkájáról a gimnáziumokban, szakközépiskolákban és a középfokú technikumokban.

a rendelkezés az eddigéhez képest három területen bővíti a középiskolai kisz-szervezetek jogkörét. előírja, hogy az iskolák igazgatói hívják meg a tanintézet kisz-bizottságának /kisz-szervezetének/ titkárát minden olyan nevelőtestületi értekezletre és iskolatanácsos ülésre, amelynek napirendjén az ifjúság megítélése, érdekvédelme szerepel. bővülnek a kisz-szervezetek jogai az egyetemi és főiskolai továbbtanulást érintő kérdésekben is, a tanulókról az osztályfőnök és a kisz alapszervezet külön-külön készít véleményt. a kisz alapszervezet véleményét az iskolai kisz-bizottság /kisz-vezetőség/ erősíti meg. amennyiben a továbbtanulásra jelentkezett fiatal értékelésénél az iskoláztatási bizottság véleménye lényegesen eltér a kisz-bizottság jellemzésétől, az ülésen résztvevő kisz-titkár a tanácskozás után tájékoztatja a kisz-bizottságot /kisz-vezetőséget/, amely állást foglal az esetleges módosítások ügyében. az igazgató az iskoláztatási bizottság által elbírált továbbtanulási javaslatához csatolja a kisz-bizottság /kisz-szervezet/ jellemzését akkor is, ha az eltér az iskoláztatási bizottság állásfoglalásától. az igazgató az iskolai kisz-szervezet véleményét a jövőben minden esetben továbbítani fogja az illetékes felvételi fórumokhoz.

a miniszteri utasítás értelmében az iskolai kisz-szervezetek jogkörét és felelősségét növelik a tanulók fegyelmi ügyében is. ezentul minden olyan jelentős fegyelmi ügyben, amelynek kihatása lehet a tanuló magatartási jegyére, az iskola igazgatója, illetve az osztályfőnök meghallgatja a kisz-bizottság véleményét is. fegyelmi eljárás esetén a tanulók meghallgatásakor a kisz-bizottság képviselőjének is jelen kell lennie. /mti/

8.15/gy 4c

- 6 -

10²⁰ Dne

bb. 12. kecskeméti nyelvész ujszerű, érdekes szófejtései hangtani törvények alapján

b vid-fm/tné/ká/gy/bs

1968. szeptember 3.

Legrégibbi szavaink származását kutatja török sándor nyelvész, a bács-kiskun megyei honismereti kör kecskeméti csoportjának tagja. nyolc évi munkájának eredményét most tanulmánykötetben jelentette meg. állást foglalt sok vitatott kérdésben. ujszerű magyarázatát adja a „magyar” szó eredetének is. az alán /óperzsa/ nyelv „madjar” kifejezéséből származtatja, amely anyatörzset jelent, csak úgy mint a török „ugor”, a finn-ugor „urög”, vagy a finnugor-török eredetű „onugor” szó. mások a magyar törzs nevére, továbbá a finnugor eredetű „manysy”, -ra, vagy a görög forrású mauager személynévre vezetik vissza a „magyar”, -t.

figyelemre méltóak helynév-megfejtései is. kecskemét névével kapcsolatos megállapítása azokat igazolja, akik más - nem hangtani - következtetésekkel a „kecske”, szóból származtatják a „hírös város”, nevét. szerint a „kecske”, nem lehet vitás, a problémát okozó „met”, szócska ótörök nyelven „nevezetes”, -et jelent, s így kecskemét: „kecskéről nevezetes”,.

minden bizonnyal árpáddal kapcsolatos alpár község neve, amely ótörökül hős férfit jelent. megállapította továbbá, hogy orgovány táborhelyet jelent, s nem származhat az „orgonáskert”, -ből, mert a falu alapításakor, a 13. században a kutatók szerint hazánkban még nem ismerték az orgonát. azt is kevesen tudják, hogy van egy óstörök eredetű szavunk: „kuzsu”, amelyet hazánkban csak orgovány környékén ismernek és használnak. a báránybőrbekecset nevezik így ezen a tájon.

a kecskeméti nyelvész és etimológus fő módszere a hangtani összehasonlítás. megfejtései - így a „magyar”, népnév eredetére vonatkozóan is - hangtani szabályok törvényszerűségein alapulnak. török sándor egyébként nagyszabású előkészítő munkát végzett: mintegy 40 000 szavas török-magyar szótárt állított össze, feltüntetve benne a szavak eredetét is, mivel a mai török nyelv mintegy 60 százalékban főleg arab és perzsa jövevény-szót használ. erre azért volt szüksége, mert hazánkban a század elején adtak ki utoljára ilyen nyelvű szótárt. kutatásaihoz nagy segítséget kapott az ankarai és az isztambuli egyetemektől, s megkapta a legidősebb török nyelvemlékek szótárát is. /mti/

8.20/gy 4c

- 7 -

10²⁰ Dne

bb. 13. autót, betétkönyvet, munkaruhát lopott - két és félévi szabadságvesztés

1 bc/lk/sr/gy/bs

1968. szeptember 3.

Kiss László, 19 éves segédmunkás, budapesti lakos egyik este felfeszítette jász utcai munkahelyének raktárát, s onnan munkaeszközöket és egyéb ruházati cikkeket lopott, majd értékesítette őket. házigazdája lakásából takarékbetétkönyvet emelt el, s belőle 7 000 forintot felvett. kiss az autók is „érdekeltek”, újsághirdetésre a mautner sándor utcában felkeresett egy férfit, aki el akarta adni gépkocsiját. megtekintette a ház udvarán álló járművet, majd néhány nap múlva - amikor a tulajdonos nem tartózkodott otthon - ellopta az autót. a kocsit egy ideig használta. a jármű később megrongálódott, s ekkor kiss egy ismerősének udvarán hagyta, majd megpróbálkozott kijavításával, s szétszedte. a 2. kerületi varányi irén utcában is jogtalanul igénybe vett egy parkoló személygépkocsit, s napokig használta, míg a körözés alapján meg nem találták. az erőd utcában is kinyitott egy gépkocsit, s belőle különböző használati tárgyakat lopott el.

a központi kerületi bíróság kiss lászlót két és félévi szabadságvesztésre ítélte./mti/

.-.

bb. 14. rekord idő alatt készül el a selyemipar legnagyobb beruházása

vid-kz/mné/ká/gy/bs

1968. szeptember 3.

befejező szakaszához érkezett selyemiparunk legnagyobb beruházása, a szentgotthárdi selyemgyár 220 millió forintos költséggel megvalósuló bővítése. a nagyszabású munka rekord idő alatt - egy évvel a tervezett határidő előtt - már ez év november 7-re befejeződik. ezzel szentgotthárdon alakul ki a hazai selyemipar központja: selyemtermelésünk felét a szentgotthárdi üzem szolgáltatja majd./mti/

.-.

8.25/gy ke
10²⁰ Due

- 8 -

bb. 15. új fonástechnológiai kísérletek

1 sz/tr/gy/bs

1968. szeptember 3.

orsónélküli fonás ma még olyan furcsának tűnik, mint 10 évvel ezelőtt a szövés nélküli szövet - az utóbbi már rég elterjedt, az orsónélküli fonással pedig világviszonylatban most kísérleteznek. a csehszlovákiai kovostav gépgyárban már sorozatban gyártják a csehszlovák pamutfonóipari kutatóintézetben szerkesztett bd 200-as típusu turbinafonógépet, amely jelenleg nemzetközi viszonylatban is legjobb típus és szabadalmát több tőkecég is megvette. az új fonógépet a magyar szakemberek az idei budapesti nemzetközi vásáron ismerték meg és a pamutfonóipari vállalat azóta öt fonógépet és két hamis sodróval, valamint tekerceselővel ellátott nyújtógépet szerzett be miskolci fonódája részére. ezeken a fonalképzés lényegében úgy történik, hogy a nyersanyag, például a gyapot egyedi elemi szálat folyamatosan hozzáragasztódnak a kész fonal forgó, laza végéhez. ezért az eljárás egyik elterjedt elnevezése open-end, vagyis nyitottvégű fonás, máshol ismert elementenspinnen elemi fonás néven is.

a pamutfonóipari vállalat azzal a céllal vásárolta meg kísérletek céljára a csehszlovák gépeket, hogy az új eljárást tanulmányozza, és megismerje a technológia gazdasági előnyeit. a kísérleti gépcsoportot a napokban adják át rendeltetésének./mti/

.-.

bb. 17. hintónjáró mezőgazdászok

a vid-cs/tné/ká/gy/bs

1968. szeptember 3.

a szenttamási állami gazdaság hintógyártó üzembrészt rendezett be. a hajdan közkedvelt fogatos járművek iránt ugyanis megnőtt az érdeklődés: tavaly már 25 kecses alakú, könnyű egy- és kétfogatos hintót gyártottak, ez évben pedig legalább 50 hagyományos kivitelű jármű készül el. zömmel a tsz-ek, az állami gazdaságok és a községi tanácsok rendelték. a fokozott igényt indokolja, hogy a hintókat a mezőgazdászok olyan időszakban is használhatják, amikor a talajviszonyok szinte lehetetlenné teszik a gépjárművek közlekedését./mti/

.-.

8.30/gy ke 10¹⁰
10²⁰ Due

- 9 -

bb. 18. salétromsav-gyártási rekord péten

vid-fm/tr/ká/gy/bs

1968. szeptember 3.

a salétromsav-gyártásban egyedülálló eredményt értek el augusztus hónapban a péti nitrogénművek üzemében. az eddigi 97 százalékos töménységű helyett 98,5 százalékos salétromsavat sikerült előállítaniuk, amely a külföldi piacon a legkelendőbb termékek közé tartozik. a megrendelő külföldi vállalatokon kívül elismeréssel fogadta ezt a terméket a főzöldi nitrokémiai ipartelep is, ahol a 98,5 százalékos salétromsav felhasználásával tovább tudják javítani a nitro-vegyületek, többek között a lakkgyapot minőségét./mti/

bb. 16. „takarmánybank,, a háztáji gazdaságok részére

b vid-cs/tné/ká/gy/bs

1968. szeptember 3.

a dél-baranyai egyházasharasztiiban érdekes kezdeményezés született: „takarmánybankot,, hoztak létre a háztáji gazdaságok részére. a jóbarát tsz-hez tartozó falvakban kereken 300 szarvasmarhát és 2 000 sertést tartanak a tagok. a nagy háztáji állomány takarmány-ellátását sokoldalúan segítik a „takarmánybank,, szolgáltatásával. a szövetkezeti gazdák - a teljesített munka arányában - árpát, kukoricát és szalmát kaphatnak, illetve vásárolhatnak a tsz-től. a háztáji takarmányokat is központi raktárban tárolják, és a tagok „folyószámlájuk,, vagyis a járandóságuk terhére a kívánt időpontban és mennyiségben vehetnek ki innen takarmányt. így a szövetkezeti gazdáknak nem kell gondoskodniuk a nagy mennyiségű takarmány ide-oda szállításáról, tárolásáról, daráltatásáról, csupán közlik a tsz-irodában, hogy milyen és mennyi takarmányra van szükségük és a gazdaság hához szállítja szemes vagy darált állapotban. a „takarmánybank,, egyúttal a tsz-nek is hasznos, mert nem kell fenntartania a sok kicsi, korszerűtlen darálót, helyettük egy nagyüzemi darálót működtet. a tervek szerint később továbbfejlesztik a háztáji „takarmánybankot,,: nemcsak a különféle terményeket, hanem takarmánykeverékeket is kaphatnak majd a tagok a háztáji állományuk részére./mti/

8.35/gy Hc 1010

1020 Dnc

- 10 -

bb. 19. a forradalmi évfordulókra készül a kaposvári palmiro togliatti könyvtár

a vid-fm/tr/ká/gy/bs

1968. szeptember 3.

a közelgő forradalmi évfordulók méltó megünneplésére készülnek a kaposvári palmiro togliatti megyei könyvtárban. az előkészületek középpontjában a tanácsköztársaság kikiáltásának fél-évszázados jubileuma áll, de már a felszabadulás 25. évfordulójára is gyűjtik a különféle dokumentumokat, könyveket. a könyvtár dolgozói kiadványt állítanak össze, amely az 1918. november - 1919. március 21. - 1919. július 31. közötti időszak irodalmát, eseményeit, sajtó- és dokumentumanyagát ismerteti. máris több ezer cikk és egyéb sajtóanyag fotókópiája, illetve mikrofilmnyaga áll a kutatók rendelkezésére.

a jubileumi ünnepek időszakában a film- és színházi előadásokhoz kapcsolódóan könyvkiállításokat rendeznek és bibliográfákat jelentetnek meg. műsor-összeállítást ajánló jegyzékek segítik majd az öntevékeny művészeti csoportok munkáját. találkozókra hívják meg az olvasók különböző rétegeit: a gyerekeket, a serdülőket és a felnőtteket. „irodalmunk a forradalmakról,, címmel könyv és dokumentumkiállítás megrendezése is szerepel a megyei könyvtár programjában./mti/

bb. 20. francia pulyka, barnahéju tojás

a vid-cs/tné/ká/gy/bs

1968. szeptember 3.

az országos baromfiipari vállalat törökszentmiklósi gyáregysége idén tovább bővítette szerződéses kapcsolatait az alföld nagy baromfi- és víziszárnyas tenyésztő üzemével. a palotai állami gazdasággal 600 ezer pecsenyekacsa előállítására kötöttek megállapodást. a mezőturi, a csorbai és nagykunsági állami gazdaság társulása a franciaországi studler cégtől 10 ezer fehértollu, szélesmellű hibridpulykát vásárolt. a kísérleti állomány szeptember végén és október első napjaiban kerül vágásra. ha a vágott áru minősége megüti a kívánt mértéket, a három állami gazdaság évente többszáz ezer pulykával fedezi a hazai és az exportigényeket. a törökszentmiklósi gyáregység kapcsolatát teremtett az uraiujfalui állami gazdasággal is, ahol nagyobb mértékben tenyésztik a barnahéju tojást tojó külföldi hibridtyúk-fajtákat. a hibrid-jércék előnevelését a gyáregység körzetében máris megkezdték, s valószínűnek látszik, hogy így az eddiginél jobb minőségű és több tojást vásárolhatnak fel. a törökszentmiklósi gyáregységben a most kezdődő idényben csaknem 200 ezer pulykát és körülülbelül negyedszázalékos hízott libát dolgoznak fel év végéig./mti/

8.45/m Hc 1010

1100 Dnc

- 11 -

bb. 21. piros paprikafüzérek a kalocsa-környéki házak ereszalján

a vid-cs/tné/ká/m bs

1968. szeptember 3.

gyors ütemben szedik a világhírű kalocsai fűszerpaprikát. négy megyére - bácsra, pestre, szolnokra és baranyára - kiterjedő termőterületben naponta több mint 2500 asszony gyűjti az értékes őrlemény nyersanyagát. az aszály ellenére jó eredménnyel számolnak a gazdaságok: a holdankinti átlag eléri a 35,5 mázsát. a korán bört paprikacsövek „napszurást”, kaptak, az utóbbi napokban azonban, a színeződés egyenletesebb lett, s a tavalyinál aromásabb és színesebb őrlemény készíthető majd.

a kalocsai paprika külföldi sikerei arra ösztönzik a gazdaságokat, hogy a hagyományos termőterületén kívül a duna-tisza közének más vidékein, sőt a dunántúlon is próbálkoznak a termesztésével. az ideig 7250 holdas termőterületből 3120 hold már a régi tájkörzeten kívül esik. az új paprikás-vidékekről korábban érkezik az áru: elsőnek a pest megyei gazdaságok szállítják az őrleménynek valót és legkésőbb épp eredeti hazájában kalocsán kezdik meg az érett csövek szedését. ez a feldolgozás szempontjából előnyös helyzetet teremtett: a korai áru érkezésével ugyanis előbbre hozhatják a fűszerpaprika-feldolgozás idejének, s elkerülhetik a torlódást. a gyár örömmel fogadta azokat a kezdeményezéseket is, hogy az egyes gazdaságokban szárítsák, illetve készítsék elő az árut az őrléshez. a bátyai piros arany tsz-nek már saját szárító üzeme is van. most a szomszédos miskolci egyetértés a fajszi kék duna és a dusnoki munkás-paraszt tsz-ben ugyan csak berendezkednek a fűszerpaprika félkész feldolgozására. az utóbbi három gazdaságban már az ideig elkészülnek a szárítószínek. az ideig többnyire már csak a háztáji gazdaságban termesztett piros paprikát fűszerezik és tárolják hagyományos módon: a házak ereszalján, kalocsa vidékén máris pirosba „öltöznek”, a házak az ereszek alatt 2-2,5 méteres paprikafüzérek fodrozódnak. /mti/

..-

bb. 23. baranyában 1975-re 20 mázsára növelik a buza termésátlagát

b vid-cs/tné/ká/m bs

1968. szeptember 3.

baranya megyében a mezőgazdasági üzemek elérték a felszabadulás előtti kenyérgabona-termésátlag kétszeresét. a két világháború közötti évek átlagában ugyanis csak 8,5 mázsa kenyérgabona termelt a baranyai földeken, s ez a hozam akkoriban a legjobbak közé tartozott az országban. ideig a megye állami gazdaságai és termelőszövetkezetei 17 mázsa búzát takarítottak be egy-egy holdról, vagyis a korábbi átlagnak kétszeresét.

/folyt.köv. /

8.50/m

11.00/m

- 12 -

bb. 23. /baranyában .....folyt/m

baranya mezőgazdaságának történetében ez volt az eddigi legnagyobb termés, ami már európai viszonylatban is számottevő, hiszen 28-29 mázsás hektáronkénti hozamnak felel meg. a kitűnő eredmény főleg az intenzív bőtermő fajtáknak, a szakszerű ápolásnak és agrotechnikának köszönhető. a vetésterület 20 százalékán hazai, 80 százalékán külföldi - olasz, szovjet, francia - fajtákat termesztettek.

baranya megye távlati célkitűzése: 1975-ig 20 mázsára növelik a buza holdankinti átlagtermését. ez a terv azonban a jelenlegi fajtákkal nem valósítható meg, mert a rendszeres vetőmagcsere ellenére a legfontosabb intenzív fajtáknál a leromlás jelei mutatkoznak. éppen ezért az ideig már új fajtáknál kísérleteztek. a következő évek „sztárjelöltjei”, az olasz libelulla, a szovjet rannaja és a francia moisson az ideig jelesre vizsgáltak - holdanként 25-35 mázsás termést adtak. a jelek szerint ezek lesznek a 70-es évek fő buzafajtái. a libelulla az ugyancsak olasz Sanpastore, a rannaja a szovjet bezosztaját, a moisson pedig a francia atollé-t váltja le. most készítik elő az új fajták üzemi kísérleteit: az ideig már 3000-4000 holdon termesztik ezeket a buzafajtákat. különösen sokat várnak a libelullától, amelynek kísérleti termésátlaga elérte a 40 mázsát, is, ugyanakkor a betegségekkel és a téli fagyokkal szemben ellenállóbb, s egyúttal jobb minőségű lisztet ad, mint a san pastore. /mti/

..-

bb. 22. nemzetközi csikóárverést rendeznek bábólnán

a vid-cs/tné/ká/m bs

1968. szeptember 3.

a bábólnai állami gazdaságban ideig is megrendezik a már hagyományos csikóárverést. a csütörtökön sorra kerülő aukción, 28 egyéves telivér-csikót vonultatnak fel. most első ízben szerepelnek a csikóárverésen a többszörös derby-győztes világhírű imperial utódai. ugyancsak áruba bocsátanak néhány nostradamus utódot is. a nyugati versenypályákon is jól ismert magyar versenyloknak már több utóda bizonyította be, hogy örökölte apja kiváló tulajdonságait. nem igaz nevő csikója például a múlt évben három derbyt nyert, a nemo kapitány nevű, ugyancsak derbynertes csikója most is kiváló eredménnyel fut.

a bábólnaiak gondosan felkészültek az árverésre: a gazdaság szakemberei hetekkel korábban elkészítették az aukció részletes katalógusát, amelyet mintegy 400 példányban küldtek el nyugat-európa neves lókereskedőinek, tenyésztőinek, a különböző versenyegyesületeknek és intézőségeknak. a tenyésztői munkákról is részletes tájékoztatást adó katalógus felsorolja az árverésre kerülő csikók pedigréjét, az előző verseny- és tenyésztési eredményeit. /mti/

- 13 -

8.550/m

11.00/m

bb. 24. dr. Fülöp Lászlónak,

1/m bs 1968. szeptember 3.

a központi gazdasági döntőbizottság elnökének vezetésével a bolgár legfelsőbb állami döntőbizottság meghívására küldöttség utazott szófiába. /mti/

-2-

bb. 25. gépesített szemestermény-tároló

1 jf/nh/m bs 1968. szeptember 3.

gépesített szemestermény-tárolók szerelését kezdték meg a komáromi állami gazdaságban és a székesfehérvári szabad élet tsz-ben. az állami gazdaság francia gyártmányú öt-cellás silótornya 300 vagonnyi termést fogadhat be. az ndk-ban vásárolták a székesfehérvári berendezést, amely hat kisebb, egyenként 11 tonnányi áru tárolására alkalmas rekeszből áll. a szerelési munkákat a mezőgazdasági gépkísérleti intézet munkatársai irányítják; a tervek szerint az új acélhullámlémez-burkolatú tárolókat észre már át is adják.

az új mezőgazdasági berendezések átadása fontos kísérlet-sorozat kezdetét jelenti. az intézet szabadalma alapján ugyanis a harmadik, ezuttal már hazai tervezésű és gyártású tárolót a farádi állami gazdaságban szerelik fel és széleskörű összehasonlító próbákat kezdenek. a kombájnos betakarítás következtében ugyanis rendkívül megnőtt a szemestakarmény-tárolók jelentősége. a legjobban kihasználható típust gondos előkészületek alapján alakítják ki. a szakembereknek az a terve, hogy később az ilyen gépesített silókat már raktárból szállítják a megrendelőknek. a berendezéseket a helyszínen egy-két hónap alatt felszerelhetik. /mti/

-.-

bb. 26. az állami biztosító nemzetközi tárgyalásai

1 kf/kf/m bs 1968. szeptember 3.

az állami biztosító képviselőjében ormai olivér vezérigazgató helyettes és ács lászló igazgató a következő hetekben több nemzetközi tárgyaláson vesz részt külföldön. az intézet vezetői kedden elutaztak olaszországba.

/folyt. köv./

- 14 -

12. /m kc 124/

bb. 26. /az állami biztosító...folyt/m

triestben európa egyik legnagyobb biztosító intézetével, a generalival az autó-casco biztosítás olaszországi kiterjesztéséről tárgyalnak. ausztriával és a német szövetségi köztársasággal egyébként már jött létre hasonló elvi megegyezés, s így a casco biztosítás kiterjesztése a nyugati országokra a jövő év elején várható.

az olaszországi tárgyalások után az állami biztosító képviselői monte-carlóba utaznak, a viszontbiztosítók hagyományos szeptemberi találkozójára, amelyen a világ minden tájáról érkező biztosítási szakemberek kicserélik tapasztalataikat a nemzetközi biztosítási és viszontbiztosítási üzlet alakulásáról, megújítják szerződéseiket, új kapcsolatokat létesítenek. ugyancsak monte-carlóban lesz a szállítmánybiztosítók évi konferenciája, amelyen többek között megvitatják az új, mammut szállítási eszközökkel - például óriás tartályhajókkal - valamint az új csomagolási eszközökkel kapcsolatban felmerült biztosítási teendőket, egyeztetik a biztosítási feltételeket és tarifákat, rendszabályokat dolgoznak ki és fogadnak el a károk megelőzésére, a konferencián szóba kerülnek az atommeghajtású teherhajók rakományainak biztosítási kérdései is. /mti/

-.-

bb. 27. időjárásjelentés

gk/gy/bs

1968. szeptember 3.

a meteorológiai intézet jelenti kedden délben: keleten is felhősebb idő

szárazföldünk nyugati részére erős magassági széllel enyhe, nedves levegő áramlik. hatására nyugat-európában az alpok térségében és norvégia nyugati partjain erősen felhős, esős, helyenként zivataros az idő. a balkán-félsziget délkeleti térségében szintén felhős, esős, zivataros időjárás uralkodik. európa többi részén kevesebb a felhő és a reggeli órákban sok helyről jelentenek ködöt.

hazánkban hétfőn a délkeleti megyékben 2-5, máshol 7-12 órán keresztül sütött a nap. egy-két helyen jelentéktelen mennyiségű eső hullott. napközben a hőmérséklet 22-27 fokig emelkedett. ma hajnalra 8-15 fokig hűlt le a levegő. dél-eltől nyugaton felhős idő volt és 11 órára sem emelkedett a hőmérséklet 18-20 foknál magasabbra. az ország többi részén sütött a nap és 11 órakor 23-25 fokos hőmérsékletet mértek.

/folyt. köv./

12.35/gy kc 124/

- 15 -

Bt. Dne

bb. 27. / időjárás... folyt./ gy

Budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 19,3 fok volt, a sokévi átlagnál 0,4 fokkal magasabb.

Ma 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 24 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 milliméter, alig változik.

A Balaton vizének hőmérséklete Siófoknál 11 órakor 19,9 fok volt.

Várható időjárás szerda estig: keleten is megnövekvő felhőzet. elsősorban a Dunántúlon esők, zivatarok. mérsékelt, napközben megélnkülő délnyugati szél. hajnalban és reggel többfelé párásság, köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 11-16, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 20-25 fok között.

a Duna vízállása Budapestnél 300 centiméter./mtl/

bb. 28. szeptember 21: utasszámlálás - előreváltott jegyek - a trolis jövője - sajtótájékoztató a budapesti tömegközlekedés helyzetéről

t hbj/hné/gy/bs

1968. szeptember 3.

Kedden Daczó József, a budapesti közlekedési vállalat vezérigazgatója sajtótájékoztatót tartott és válaszolt a tömegközlekedés - az autóbusz, villamos, hév - jelenlegi helyzetét, valamint a fejlesztési terveket.

A vállalat egyik legnagyobb gondja - mondta a nagyarányú kalauz, továbbá villamos és autóbuszvezetőhiány. körülbelül ezer forgalmi dolgozóra lenne sürgősen szükség. 1968 első felében - hogy az utazási igényeket kielégíthesse a BKV - a forgalmi dolgozók 1 775 939 túlórárt teljesítettek. júliusban és augusztusban még tovább romlott a helyzet. kevés a szerelő is. körülbelül ezer szakmunkás hiányzik a főműhelyekben és a javítóegységekben. kalauzhiány miatt több esetben nem tudták elegendő kocsit közlekedtetni.

/folyt. köv./

- 16 -

H450 Dac

bb. 28. / szeptember 21:... 1. folyt./ gy

A nehézségeken úgy próbál segíteni a BKV, hogy szélesíti a kalauz nélküli közlekedést. az elképzelések szerint előre váltható jegyeket ad ki, amelyek az autóbuszokon egy könnyen kezelhető bélyegző-berendezés segítségével érvényesíthetők. az előreváltható jegyrendszer bevezetésén a szakemberek már dolgoznak.

Bizonyos változásokat okoztak a budapesti tömegközlekedésben a szabad szombatok. ezért a vállalat szeptember 21-én nagyarányú utasszámlálást tart, hogy megállapítsa, a szabad szombatokon, illetve az előtte levő pénteken, milyen mértékben kell süríteni az egyes járatokat. az autóbuszvonalakon, illetve a villamosvonalakon az idén egyébként nagyobb arányú járatsűrítések nem kerülhet sor. az ikarus-tól vásárolt 95 csuklóst az autóbuszüzem saját főműhelyében több évvel előttről gyártott és most már selejtezésre váró csuklósok pótlására használják fel. a kocsik száma nem gyarapszik ugyan, de a férőhelyek száma az új ikarus csuklósok forgalombaállításával növekszik, egyidejűleg 2 850 utassal szállítható több, mint jelenleg. tíz új csuklós villamos kerül a 2-es vonalára. az idén a BKV beszerez 40 szovjet ziu-5 típusú trolit is, a kiöregedettek pótlására. egyébként a trolis beszerzése egyre nehezebb, ezért a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága hamarosan dönt a troliközlekedés jövőjéről.

A nagyközönség sokszor szóvateszi, hogy sok helyen bontják a villamospályákat. ennek oka - mondta Daczó József vezérigazgató -, hogy szükségessé vált 22 kilométer hosszú főútvonalon a vágánymező, illetve a sinszálak menti útsáv korszerűsítése. a beton kötése meglehetősen hosszadalmas és emiatt a munkálatok elhúzódnak. az is tény azonban, hogy a vágánymező lényegesen korszerűbb lesz. a thököly úton Magyarországon először burkolják a sínek közötti utfelületet - a vágánymezőt - előregyártott vasbetonlapokkal, így a későbbi időkben a vágányjavítás már lényegesen gyorsabb lesz és a munkálatok nem járnak majd olyan zajjal.

/folyt. köv./

13.30/gy

- 17 -

H450 Dac

bb. 28. / szeptember 21. 2. folyt./ gy

a közvéleményt foglalkoztatja a balesetek számának növekedése is. örvendetes, hogy a tömegközlekedésnél, ellentétben a személy- és teherautó-közlekedéssel, a balesetek száma augusztusban némileg csökkent. vizsgálják a budapesti forgalmi gócpontokat. az eddigi értékelés szerint a legveszélyesebb forgalmi gócpont a kálvin tér. a balesetek további csökkentése érdekében újabb intézkedésekre lesz szükség, s ennek érdekében folytatják a kresz-oktatást a bkv különböző üzemágazatainál. daczó józsef végezetül bejelentette: a közönség nyugalma megköveteli, hogy erélyes intézkedésekkel tiltsák meg a tömegközlekedési eszközökön a táskarádió használatát./mti/

bb. 29. francia demográfus előadásai a magyar tudományos akadémián
k sl/lk/gy/bs 1968. szeptember 3.

Louis henryk, a neves francia demográfus, a sorbonne professzora, a magyar tudományos akadémia demográfiai bizottsága és a népességtudományi kutató intézet meghívására budapestre érkezett. itt tartózkodása alatt demográfiai, módszertani kérdésekről tart előadásokat a magyar tudományos akadémián./mti/

bb. 30. fele meleg, fele hideg - az idei nyár mérlege

1 tz/gk/gy/bs 1968. szeptember 3.

az országos meteorológiai intézetben dr. berkes zoltán osztályvezető és munkatársai elkészítették az idei különös nyár - pontosabban a három nyári hónap, június, július és augusztus - ideiglenes időjárás mérlegét.

ezek szerint ebben a háromhónapos időszakban két rendkívül élesen különböző, csaknem egyforma időtartamu szakasz követte egymást. június elejétől a szinte pontosan másfél hónapos kánikula idején a hőmérséklet majdnem megszakítás nélkül jóval az átlagos értékek fölött tartózkodott. csak június 10-én enyhült valamennyit a hőség, s ennek a változásnak jótékony hatása másnapra is megmaradt, de utána újabb felmelegedés kezdődött, és 18-án budapesten a 29 fokos napi középhőmérséklet már 9 fokkal volt magasabb a szokásosnál. ez után 20-á körül a hőmérő higanyszála ismét elérte a normális értéket, de ott csak két napig tartott ki, mert 23-án újból megkezdődött a felmelegedés. ez a folyamat aztán kisebb megszakításokkal egészen július 11-ig tartott, amikor elérkezett budapesten a 37,4 fokos, dél-magyarországon pedig a 38 fokos rekord-maximum. jellemző az is, hogy három nappal korábban, július 8-án a balaton vizének hőfoka a kékestető hőmérséklete egyaránt 27 fok volt.

13.45/gy

- 18 -

bb. 30. /fele meleg. 1. folyt./ gy

július 11-e után megkezdődött a lehülés, 15-én a hőmérséklet már a sokévi átlag alá esett. ezzel elérkezett a három hónapos időszak második felé. a hőmérő higanyszála július végéig már nem is emelkedett az átlag fölé. augusztus elején ugyan volt néhány nap, amikor megint valamivel az átlag fölé tornáztta magát a hőmérséklet, de 8-én már véget ért a meleg pünkösdi királysága és 19-én a 15-20 fokos nap-pali maximum meghozta a nyár hidegrekordját. ebből a hullámvölgyből azután igen lassan emelkedtünk ki úgy, hogy a budapesti középhőmérséklet csak 28-án haladta meg újból az átlagot, akkor is mindössze 0,8 fokkal.

a háromhónapos szakasz második felének jellegzetességei közé tartozik az is, hogy július 21-től egészen augusztus végéig a vasárnapok közül csak egyetlen - az augusztus 4-i - hozott valóban nyári időjárást.

pontosan ugyanez a két szakasz ismerhető fel a csapadék-helyzet alakulásában is. június elejétől július 18-ig gyakorlatilag semmi csapadék nem volt. ekkor azután bekövetkezett a nagy változás, s az azóta eltelt másfél hónap csapadékmennyisége már meghaladta a szokásos átlagot.

ez a szokatlan időjárás - amelyhez hasonló utoljára 1957-ben volt, de akkor a konturok nem voltak ennyire élesek - arra vezethető vissza, hogy a nap június 9 és 15 között igen erőteljesen tevékenykedett. ennek hatása érvényesült időjárásunkban, júniusban és július első felében. csak ezt követően juthattak szóhoz maguk a földi tényezők, és érkezhetett el a kiegyenlítődés. így történt, hogy az európai monszun a szokásos június 20-á helyett pontosan egyhónapos késéssel, július 20-ra érkezett meg, mindjárt tönkre is téve az üdülők számára a nyár második felét.

ha azonban a június elejétől augusztus végéig terjedő egész időszakot tesszük mérlegre, a két szélsőség hőmérsékletileg olyan tökéletesen ellensúlyozta egymást, hogy országosan a három hónap középhőmérséklete alig tért el a sokévi átlagtól, mindössze 0,3 fokkal maradt alatta. csapadék tekintetében a mérleg passzív. az ország legnagyobb részét véve figyelembe az idei nyár a szokásosnál körülbelül 20 százalékkal kevesebb csapadékkal öntözte meg hazánk földjét./mti/

14.00/gy
11.30
14.00/gy

- 19 -

bb. 31. új lakóövezetek nagytétényben és budafokon - ülést tartott a 22. kerületi tanács

1 hi/gk/sr/gy/bs

1968. szeptember 3.

az idei kerületfejlesztési terv végrehajtását, a nagyobb építkezések helyzetét ismertették a 22. kerületi tanács keddi ülésén. a megvalósuló nagy beruházások közé tartozik nagytétény új lakóövezete, amelynek kivitelezési munkálatait a Bartók Béla ut mentén elhelyezkedő négy sávház építésével nemrég megkezdték. ezen a környéken csoportos társasházakban - 168 millió forint költséggel - 749 lakást emelnek, s kapcsolódó létesítményként nyolc tantermes általános iskolát, 75 személyes óvodát, 60 személyes bölcsődét, továbbá abc-áruházat és szolgáltató üzletet rendeznek be.

budafokon, a Leányka utcában - a városközpont kialakításának első ütemében - négyemeletes, blokkos technológiájú sávházak, kilencemeletes, középmagas, ugynevezett öntött házak, továbbá tizenhat emeletes, szintén öntött technológiával készülő magasházak épülnek, körülbelül 1 300 lakással. a körzethez új általános iskola, óvoda, bölcsőde és üzlethelyiségek tartoznak majd. ugyancsak budafokon, az Ady Endre utcában 80 család részére kisebb lakótelepet alakítanak ki társas jellegű építkezéssel. a súpán-kert környéke is beépül, itt mintegy ezer lakást emelnek.

közölték a tanácsülésen, hogy a budafoki kísérleti lakótelepen csuszószaluzással eddig három ház épült fel, 150 lakással, és egy sávépület hatvan családi otthonnal. a továbbiakban négy sávházban és a kísérleti jellegű kisházakban alakítják majd ki - 1970-ig - a még hátralevő több mint 250 lakást./mti/

..

bb. 32. magyar szerszámgépek a bécsi őszi vásáron

1 sz/lk/gy/bs

1968. szeptember 3.

a szeptember 8 és 15 között sorra kerülő idei őszi bécsi vásár magyar árubemutatója két részből áll: a Hungexpo több külkereskedelmi vállalat részvételével a nemzetek csarnokában főként a látogató, vásárlóközönségnek szóló kiállításon tulnyomórészt közszükségleti cikkeket mutat be, míg az egyik szakkiállításon a Technoimpex a szakemberekkel kívánja megismertetni a magyar szerszámgépipar gyártmányait.

/folyt. köv./
14.10/e

- 20 -

bb. 32. / magyar szerszámgépek... folyt. / gy

a Technoimpex bemutat különböző eszterga, maró- és furógépeket - ezek között egyaránt megtalálhatók a hagyományos típusok és a legkorszerűbb technológiai elveken alapuló nagyfontosságú numerikus vezérlésű esztergák. a Technoimpex kiállításán látható, illetve működő gépek a csepeli szerszámgépgyár, a diósgyőri gépgyár, a székesfehérvári kőszörűgyár, az esztergomi marógépgyár és a szerszámgépipari művek kőbányai gépgyárának termékei.

a Technoimpex ebben az évben 25 alkalommal mutatta be a magyar gépipar gyártmányait különböző nemzetközi vásárokon, önálló kiállításokon. az őszi kiállítási programjában szerepel még zágrábi, brnoi, szaloniki és izmiri bemutató, a vállalat skandináviai kiállítás-sorozatát is tervezi, még az ősszel svédországban, norvégiaiban és finnországban rendez önálló gépbemutatót./mti/

..

bb. 33. megállapították a kárpitozott butorok kisipari javításának irányárait

1 sz/lk/m/bs

1968. szeptember 3.

a könnyűipari minisztériumban jóváhagyták azt a jegyzéket, amely megjelöli a kárpitozott butorok javításának irányárait. az irányárak a kisipari munkákra vonatkoznak, s az egész ország területén egyformán alkalmazhatók kifogástalan minőségben végzett javításoknál. az iránydíjak magukban foglalják a javításra kerülő kárpitozott butorok teljes lebontásának és ujrakészítésének munkadíját, az általános költségeket és a kisiparos hasznát. nem tartalmazzák a javításhoz szükséges közvetlen anyagok költségét. az iránydíjat felszámító kisiparos köteles a most megjelent árjegyzéket üzlethelyiségében jól látható helyen kifüggeszteni. amennyiben a kisiparos a díjjegyzékben foglalt iránydíjakat vagy annál alacsonyabb árakat számol fel, nem kell árvetést készítenie. ha az iránydíjknál magasabb díjat érvényesít, a könnyűipari minisztérium és az országos anyag és árhivatal korábban megjelent rendeletének előírásai szerint köteles árvetést készíteni.

/folyt. köv./

- 21 -

14.44/m

de

bb. 33. /megállapították a kárpitozott...folyt./m

szék kárpitozásának irányára 74 forint, a támlakárpitozás 37 forintba kerül. egyszemélyes rekamié kárpitozásáért 468 vagy 345 forintot kérhet a kisiparos, aszerint, hogy az rugóval vagy epedával készül. a jegyzék egyébként 44féle munka irányát tartalmazza. ha azonban a kisiparos az iránydíjjegyzékben nem szereplő kárpitosjavítási munkát végez, az árat 100 forint vállalási érték alatt a megrendelővel való megegyezés, 100 forint felett pedig árvetés útján köteles kialakítani. /mtl/

-.-

kbb. 34. tanévnyitó a budapesti műszaki egyetemen

t fe/hné/sr/11

1968. szeptember 3.

a budapesti műszaki egyetemen kedden tartották a tanévnyitót. az egyetem auláját zsúfolásig megtöltötték a hallgatók, s az elnökségben a rektori tanács tagjai mellett helyet foglalt dr. csanádi györgy közlekedés- és postaügyi miniszter, dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter, dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes és pataki jános a 11. kerületi pártbizottság első titkára.

dr. csáki frigyos rektor ünnepi beszédében elmondotta, hogy a hallgatók létszáma meghaladja a 13 000-ét, a nők aránya 22 százalék; a budapesti műszaki egyetemen 390 külföldi diák folytatja tanulmányait. a hallgatók mintegy 90 százaléka részeseül rendszeres szociális juttatásban; a diákszállókban 3 000 hallgató talál otthonra, s kivétel nélkül minden vidéki diáknak biztosítanak helyet a kollégiumokban. az egyetemen működő száz tanszéken 1 400 oktató látja el az oktató-nevelő munkát, s munkájukat az egyetem további 2 000 dolgozója segíti.

a rektor ezután az új gazdasági mechanizmus bevezetésével kapcsolatban arról szólott, hogy míg kezdetben attól tartottak, hogy az ipari vállalatok önállóan akarják majd megoldani kutatási feladataikat, az utóbbi hónapok tapasztalatai azt bizonyítják, hogy egyre nagyobb mértékben igénylik a budapesti műszaki egyetem tudományos munkatársainak együttműködését. ezt igazolja, hogy az elmúlt fél évben szocialista szerződést kötöttek a közlekedés- és postaügyi minisztériummal, az építésügyi és városfejlesztési minisztériummal, valamint a központi vízkészletgazdálkodási felügyelőséggel.

/folyt.köv./

ll

- 22 -

bb. 34. / tanévnyitó ... folyt. / 11

az egyetem jelentőségét mutatja, hogy az idei év módosított költségvetési előirányzata meghaladja a 230 milliót, a külső megbízások évi forgalmának összege 48 millió forintot tesz ki. az intézmény „vagyona”, ma már mintegy fél milliárd forint értékű gépi és műszerberendezés és könyvtárának polcain 58 millió forint értékűt meghaladó szakirodalmat helyeztek el. az egyetem építésére, fejlesztésére és korszerűsítésére az idén külön 50 millió forintot fordítanak.

a magasszintű kutatómunka eredményét tükrözik a szabadalmak és az iparban bevezetett újítások. ebben az esztendőben 36 találmányt, 46 szabadalmat adtak át az iparnak. a nemzetközi kapcsolatokról szólva a rektor rámutatott, az egyetem oktatói több mint 200 előadást tartottak külföldön, s az egyetem különböző tanszékein 600-nál több előadást tartottak külföldi vendégprofesszorok. a hallgatók közül több mint 400-an vettek részt a baráti országokban külföldi tanulmányutakon.

dr. csáki frigyos rektor ezután részletesen beszélt a most induló tanulmányi év feladatairól. ezek közül kiemelte az oktató-nevelő és tudományos munka összehangolásának szükségességét. ezt célozzák az új vizsga- és fegyelmi szabályzatok, az előkészületben lévő új ösztöndíj-rendszer, valamint az új szervezeti szabályzat, amely a korábbinál nagyobb önállóságot biztosít az egyetemnek.

az 1968/1969-es évben a nappali tagozaton 1 700 fiatal kezd meg tanulmányait. a rektor végezetül hozzájuk fordulva, felhívta figyelmüket, hogy a felkészülés a mérnöki hivatásra nehéz és fáradságos munkát jelent. erre utal, hogy az első és második évfolyamon a hallgatók mintegy 15-20 százaléka lemorzsolódik. éppen ezért már az első naptól kezdve rendszeresen kell tanulniuk a hallgatóknak.

ezután török imre, az egyetem kisz-bizottságának titkára üdvözölte az első éves hallgatókat.

x x x

a hagyományokhoz híven kedden az egyetem dísztermében megtartott díszülésén nyújtotta át dr. csáki frigyos rektor a vas, gyémánt és arany diplomákat, valamint a címzetes egyetemi tanári és docensi cím adományozásáról szóló oklevelet. /mtl/

-.-

15.18/11

ll
1550-Dne

- 23 -

bb 35. dr. szabó zoltán fogadta a román egészségügyi delegációt

k ms/gk/sr/11 bs

1968. szeptember 3.

dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter kedden hivatalában fogadta a dr. aurel moga akadémikus, egészségügyi miniszter vezetésével hazánkban tartózkodó román egészségügyi küldöttséget és tájékoztatást adott a vendégeknek a magyar egészségügyről. a látogatáson jelen volt dr. tóth béla egészségügyi miniszterhelyettes és a minisztérium több vezető munkatársa. ott volt dumitru turcus budapesti román nagykövet. /mti/

-.-

bb 36. rekord a szépművészetiben

1 tf/j sr/11 bs

1968. szeptember 3.

kedden jelentették a szépművészeti muzeumból, hogy egy hét alatt - a szeptember 24-i megnyitás óta - a „velencei festészet” című reprezentatív tárlathoz 25 000 néző váltott jegyet, s ez az ideiglenes látogatottsági rekordot jelenti heti viszonylatban. a négy ország által rendezett reprezentatív tárlaton ezekben a napokban egyre másra fordulnak meg iskolások csoportjai is. rendszeres tárlatvezetésről gondoskodtak a muzeumban: minden csütörtökön 18 órától és vasárnaponként 9 órától kalauzolja avatott művészettörténész a látogatókat a csodálatos velencei remekek között. a tit szervezi a közös látogatásokat, amelyekre elővételben is lehet jegyet váltani a lenin körút 96 szám alatti propagandairódn. /mti/

-.-

bb 37. új profilhajlító gépsor a dunai vasműben

vid kz/tné/ká/11 bs

1968. szeptember 3.

a nagy kereslet miatt kétszeresére növelik a dunai vasmű profilhajlító üzemének gépi kapacitását. a munka kedden fontos szakaszához érkezett: megkezdték az osztrák kagerer cégtől vásárolt harmadik gépsor szerelését. ezzel az október közepén induló új gépsorral naponta 60 tonna különböző alakú úgynevezett profilt hajlítanak, elsősorban olyan kis méretben, amely eddig a hazai piacon hiánycikknek számított. /mti/

-.-

15.37/11

- 24 -

15.50 Dne

bb 38. új diákszálló a miskolci egyetem-városban

vid-kz/tné-ju ká bs

1968. szeptember 3.

kedden megkezdtek a miskolci egyetem város új nagy diákszállójának műszaki átadását. a 17 szintes épületben 234 helyiséget alakítottak ki kétágyas szobákban laknak majd az egyetemi hallgatók. a szobák berendezésére 2,5 millió forintot költöttek. a 36 millió forintos költséggel épített új kollégium az egyetem-város legmagasabb épülete. /mti/

-.-

bb 39. nyitány a szolnoki cukorgyárban: az első napon 220 vagon répát dolgoztak fel

vid-cs/tné-ju ká bs

1968. szeptember 3.

a szolnoki cukorgyárban hétfőn kezdődött az új gyártási idény, s az első munkanapon csaknem 220 vagonnyi cukorrépa dolgoztak fel. a kerekén 100 millió forintos költséggel korszerűsített üzemben jól vizsgáltak a répafeldolgozó és cukorgyártó berendezések. a gyár körzetében a legutóbbi határszelmék és a betakarítási eredmények szerint a cukorrépa holdankinti termés-átlaga eléri vagy meghaladja a 250 mázsát. a csapadékosná vált időjárás hatására - a meggyorsult szürettel párhuzamosan - két és fél százalékkal csökkent a répa cukortartalma. az utóbbi napok többnyire derült időjárása azonban ismét kedvezően hatott a remélhető, hogy a következő szállítmányok már eléri a 16-17 százalékos cukortartalmat. a bőséges termésből a jubileumi munkaversenyben napi 160-280 vagonra növelik a napi feldolgozási kvótát. a termelés megindításával párhuzamosan folytatják a gyár rekonstrukcióját s előreláthatólag év végére fejezik be. a jövő évben már a szolnoki lesz az ország legnagyobb cukorgyára. /mti/

-.-

bb 40. miért gyomorbagosak a mozdonyvezetők - orvos -műszaki találkozó miskolcon

b vid-kz/tné-ju ká bs

1968. szeptember 3.

a máv első országos orvos-műszaki találkozóját rendezték meg kedden miskolcon a máv igazgatóság és a vasutas szakszervezet területi bizottságának szervezésében.

/ folyt. köv. /

-25-

15.40/ju

16.50 Dne

bb 40. / miért gyomorbetegségek 1. folyt./-ju

a vasut korszerűsödése, egyre bonyolultabb berendezései - hangsúlyozták a tanácskozáson - szükségessé teszi a vasutasok pályalkamassági vizsgálatának bevezetését, továbbá a vasutasok rendszeres egészségügyi ellenőrzését. a műszakiaknak és az orvosoknak együttesen kell felvenniük a küzdelmet a vasut sajátosságaiából adódó foglalkozási ártalmak ellen. az utóbbival kapcsolatban rámutattak, hogy a vizsgálatok tanúsága szerint a javítóműhelyekben és a gyöngyösi váltógyárban a zajszint a megengedettnél csaknem 40-50 százalékkal magasabb. az ott dolgozók csaknem 70 százaléka kisebb-nagyobb hallási károsodást szenvedett. a zaj - az élettani hatások vizsgálata szerint - befolyásolja az erek működését és gyomornedv kiválasztását. több mástényező mellett a rendszeres zajártalom hat a gyomor működésére és nem utolsósorban ez az oka annak, hogy a vasutasok - főképpen a mozdonyvezetők - között feltűnően sok a gyomorbeteg. a tanácskozás résztvevői állást foglaltak amellett, hogy ha egészségügyi szempontból szükséges, gondoskodni kell a dolgozók átképzéséről s más munkahelyre történő beosztásáról. /mti/

bb 41. hatvanféle butorszövet 500 változatban

a vid-kz/tné-ju ká bs

1968. szeptember 3.

kedden a lakástextil vállalat szombathelyi gyárában bemutatták a butoripar és a kereskedelem szakembereinek az 1969. évi butorszövet kollekciót. hatvanféle butorszövet többszáz változata szerepelt a bemutatón. Tamás Béla, a lakástextil vállalat gyártmányfejlesztési főosztály vezetője közölte: öt gyárunk évente négymillió négyzetméter butorszövetet készít hazai és külföldi piacra. gyártmányfejlesztésre évente ötmillió forintot költenek, s hogy nem hiába, azt jól dokumentálja az a körülmény, hogy a bemutatott termékek csaknem 20 százaléka újdonság volt. különösen szembetűnő a műszálból, illetve szintetikus anyagból készített lakástextiliák térhódítása. bemutatkozott például a ,,thália,, műszörme butorszövet-család. mint bejelentették, megkezdték a dralon plüss kísérleti gyártását is. a moher mellett ezt tartják a világ legjobb butorszövetének. /mti/

16.24/szb

-26-

ll
16.24 Dne

bb 42. elektronikus mérési és szabályozási szimpozion

vid-kz/tné szb ká

1968 szeptember 3.

kedden balatonszéplakon, a méréstechnikai és automatizálási tudományos egyesület rendezésében megkezdődött az ötödik ipari elektronikus mérési és szabályozási szimpozion. az ipari folyamatok mérésére szabályozására alkalmazott elektronikus műszerek fejlesztésével, gyártásával, felhasználásával foglalkozó mérnökök részvételével megrendezett tanácskozás alkalmat ad a szakembereknek a tudományág fejlődésének megismerésére, a legjobb eredmények publikálására és személyes szakmai kapcsolatok kialakítására. a háromnapos tanácskozás ideje alatt az előadásokban szereplő műszereket kiállításon láthatják a résztvevők és az érdeklődők. /mti/

-.-

bb 43. amotorgyártó vállalatok képviselőinek ülése győrött

vid-kz/tné szb ká

1968 szeptember 3.

a közúti járműprogram megvalósításával kapcsolatos beruházások kivitelezésében érdekelt hazai és külföldi vállalatok - a győri magyar vagon- és gépgyár, a man, a renault és a forrestal cégek - képviselői kedden tanácskozási gyűlést tartottak győrben, hogy megbeszéljék a szállítással, szereléssel és gyártással kapcsolatos feladatokat. a tanácskozás négy napig tart. a közúti járműprogram, mint ismeretes, a népgazdaság egyik kiemelt beruházása, s megvalósítására győrött kerül sor. a győri magyar vagon- és gépgyárban készülnek majd - külföldi szabadalom alapján - nagy sorozatban a 200 lóerős diesel-motorok. /mti/

-.-

bb 47. harminc aranyérem - erfurtban

1 jf/tr szb bs

1968 szeptember 3.

az erfurti nemzetközi kertészeti kiállítás második rendezvényén, az exporttermék bemutatón kitűnően szerepeltek a magyar kiállítók. negyvenöt hazai üzem, közöttük 22 tsz és 19 állami gazdaság mutatta be legszebb gyümölcs, zöldség és dísznövényfajtaikat. összesen 123 árumintát állítottak ki, többnyire csemege-szőlőt és téli almát.

az exporttermékek bemutatóján a magyar kiállítók 30 aranyérmel nyertek. kijutott az egyéb díjakból is: a z aranyak mellett még 32 ezüst és 24 bronzéremmel díjazták a magyar kertészeti termékeket. /mti/

-.-

16.41/szb

-27-

ll
17.00 Dne

bb. 44. szeptember 6-tól 24 hónapra emelik az elekthermax háztartási készülékek garanciális idejét

1968. szeptember 3.

1 sl./11 bs

a villamos berendezés és készülék művek elekthermax gyára a budapesti őszi vásáron bemutatja legújabb háztartási készülékeit, s ezeket a vásári centrum áruházban meg is lehet venni, a gyár a vásár alkalmából igen értékes kedvezményt vezet be: az eddigi 12 hónapról 24 hónapra emeli valamennyi elektromos háztartási készülékének garanciális idejét, ez a kedvezmény nemcsak a vásáron, hanem az ország bármely boltjában szeptember 6-án vagy azután megvásárolt készülékekre vonatkozik.

a kedvezmény mind a huszfajta elekthermax háztartási készülékre, tehát az összes elektromos tűzhelyre, grill-sütőkre, hősugárzókra, hőkandallókra, stb. kiterjed, ugyan-csak 24 hónapra emelik a vállalat világítástechnikai gyárában készülő csillárok garanciális idejét. /mtl/

bb. 48. közlekedési balesetek

1968. szeptember 3.

1 fe./lk./sr./11 bs

egy személygépkocsi a kerpesi uton elütötte kozma zsófia 77 éves nyugdíjast, majd a vezető megállás nélkül továbbhajtott, az idős nő kórházba szállítás után meghalt, kedden hajnalban a közlekedési rendőrség elfogta és őrizetbe vette luncz Antal 46 éves benzinkutkezelőt, egy opel rekord tulajdonosát, aki kozma zsófiát elütötte, majd cserbenhagyta.

özv. brhlik Imréné 52 éves nyugdíjas tilos jelzésnél akart átmenni a dráva utcából a váci utra és egy személygépkocsi elgázolta, az asszony a mentőkocsiban meghalt.

ittasan vezette motorkerékpárját zsigra István 30 éves gépkocsivezető, s a budafoki út és az irinyi józsef utca kereszteződésében felszaladt a járdára, s ott elütött három 16 éves leányt, mindhárom gyalogos, s a motoros is könnyebben megsérült, a motorkerékpár vezetője ellen eljárás indult. /mtl/

16.40/Lm

16.40/Lm

bb 45. megkezdődött a rizsaratás békés megyében

a vid-cs./mné szb ká

1968. szeptember 3.

békés megyében a szokottnál jó tíz nappal korábban aratásra érett a rizs, elsőnek a csárdaszállási petőfi tisz határában fogtak hozzá a vizigabona betakarításához: 140 aratómunkás szorgoskodik a szövetkezet rizsföldjein, a szeszélyes időjárás ellenére a dunghán shali rizsfajta holdankint 20-22 méter rekordterméssel fizeti az új rizs teltszemű, üveges, minőségileg kitűnő, a csárdaszállási petőfi tisz idei eredményeihez hatékonyan hozzájárult a szarvasi öntözési és rizstermesztési kutató intézet szaktanácsadása: minden munkafolyamatot - a talajjelőkészítéstől a betakarításig - az örki szakembereinek útmutatásai alapján végezték. /mtl/

-3-

bb 49. elhunyt gábor jeno festőművész

vid fmótm szb ká

1968. szeptember 3.

pécsett 75 éves korában meghalt gábor jeno festőművész, a magyar képzőművészek szövetségének tagja, gábor jeno 1915-ban fejezte be tanulmányait a képzőművészeti főiskolán, majd gyergyószentmiklóson, kőrösbányán, pécsen és szegeden tanított. 1946-ban budapestre költözött és 12 éven át - nyugatomba vonulással - a fővárosi képzőiskola fiatalokat oktatta, fél évvel ezelőtt tért vissza szülővárosába, 43 esztendőn át nevelte a fiatalok szereit a művészet szeretetére és megértésére, több festménye van a magyar nemzeti galéria birtokában, a pécsi janus pannonius múzeum pedig huaz nagyméretű és tíz kisebb olajképét, valamint több mint félszáz grafikáját őrizi, gábor jenőt szeptember 4-én, szarván kísérik utolsó útjára a pécsi központi temetőbe. /mtl/

-3-

bb 51. országos takarékszövetkezeti tanácskozás gyulán - származéknyelv millió forint békés megye falusi bankjaiban

a vid-cs./mné szb ká

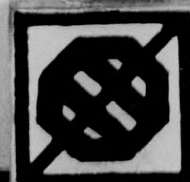
1968. szeptember 3.

az országos takarékszövetkezeti szakbizottság kétnapos tanácskozást rendez gyulán, a városi tanács dísztermében a kedden kezdődött tanácskozáson a meszöv békés, csongrád, heves, győr, zala és tolna megye takarékszövetkezet elnökei és vezető szakemberei vesznek részt, meg tárgyalják a takarékszövetkezeti tagok anyagi megsegítésére, főleg a háztáji gazdaságok fellendítésére, kisgépek vásárlására, házikertek felújítására kezdeményezett akciók eredményeit és a főbb tennivalókat, a borsos gergely a békés megyei meszöv elnöke tájékoztatójában közölte, hogy a megye 20 takarékszövetkezetében eddig több mint 126 millió forintot helyeztek el a tagok, csupán a legutóbbi fél év alatt 22 millió forinttal gyarapodott a falusi bankok betétállománya, a nagyobb beruházások megvalósítására csaknem 8 000 takarékszövetkezeti tag kért és kapott származéknyelv hitelt. /mtl/

-3-

16.50/Lm

- 29 -

bb. 50. közös erőből fenntartott népművelési intézmények a hajdusági községekben

a vid fm/tm/ká/11 bs

1968. szeptember 3.

a hajdu-bihar megyei tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén megállapították: mindinkább megvalósul az az elképzelés, hogy a különböző szervek és a tsz-ek közös összefogással segítsék elő a könyvtárak és a művelődési otthonok fenntartását, bővítését.

a népművelési munka tárgyi feltételei megteremtésének több formája van, s a kezdeti eredmények biztatóak. a községi könyvtárak könyv-beszerzéséhez évente mintegy 200 000 forinttal járulnak hozzá a hajdusági termelészövetkezetek és 150 000 forinttal a földművesszövetkezetek. a hajdunánási agrár-szakemberek klubjának fenntartását a helybeli állami gazdaság vállalta.

nagyrábé községben a helyi tanács és a petőfi tsz évi 60-60 ezer forinttal járul hozzá a művelődési otthon és a könyvtár fenntartásához. közösen alkalmaznak függetlenített művelődési otthon-igazgatót. ezenkívül a tsz évente huszezer forint értékű szakipari munkával segíti az épület karbantartását. kötelezettségeket vállaltak a művelődési intézmények is. több éves programot dolgoztak ki a tsz-tagok szakmai továbbképzésére, most készítik elő a fiatal mezőgazdasági szakmunkások vita-estjét, film- és fotószakkört szerveztek a tsz fiatalok számára. a nyár végén készült el a közös gazdaság életét bemutató első filmjük.

a nagyrábéi példa nyomán az idén tíz községben támogatják rendszeresen a tsz-ek a népművelési intézményeket.

mind több az olyan kezdeményezés is, amikor a helyi tanácsok és a különböző gazdasági egységek vállalkoznak művelődési intézmény létesítésére. berekböszörményben könyvtár építését tervezi a tanács, a két tsz, a földművesszövetkezet és a takarékszövetkezet. hasonló tervek vannak püspök-ladányban és hajduböszörményben. a földesi rákóczi termelészövetkezet új emeletes székházát művelődési otthonnal, klubokkal és könyvtárral együtt építi meg. /mti/

-.-

17.00/ju

-30-

bb 46. szüret az aranyhomokon - megérkezett az első alföldi must-szállítmány

a vid-cs/mné-ju ká bs

1968. szeptember 3.

a duna-tisza közén megkezdődött a szüret. jobbára még csak a korai érésű mézes-fehér, ezerjő és az opertó szőlőt szedik, néhány nap múlva azonban már általános lesz a szüret. a gazdag termést ígérő homoki szőlőkben jól „híznak”, színesednek a fürtök, de - a szakemberek szerint - a következő hetekben még szükség lenne a bőséges napsütésre. a homoki szőlőfajták cukortartalma ugyanis még nem érte el a kívánt szintet: ritka a 18-19 fokos must. a korai szüretet a szőlő rothadása, penészesedése sürgeti.

az alföldi pincegazdaság tiszakécskei telepén - ahol a csucsidényben naponta 3.000 mázsa szőlőt dolgoznak fel - erre a hétre 1.500-2.000 mázsa szőlő szállítását jelezték a termelők. a pincegazdaság átvevő telepére megérkezett az első must-szállítmány is. /mti/

-.-

bb 52. a vizgazdálkodási társulatok országos választmányának elnökségi ülése

k sb/lk-ju bs

1968. szeptember 3.

a vizgazdálkodási társulatok országos választmányának elnöksége kedden ülést tartott. többek között arról tárgyaltak, hogyan hatnak az új gazdaságirányítási rendszer közgazdasági szabályozó eszközei a társulatok munkájára és állást foglaltak több időszerű kérdésben. alapvetőnek tartják a társulatok önállóságát és a belső ellenőrzés hatékonyságának fokozását. az elnökség foglalkozott a vízműtársulatok útján létesített vízművek vállalati üzemeltetésének problémáival és több intézkedésre javaslatot tett az országos vízügyi hivatal elnökének. az ülésen előterjesztett javaslat szerint a társulatok szorosabb kapcsolatot építenek ki a termelészövetkezetek országos tanácsával. az elnökség végül elhatározta, hogy jövő év első negyedében országos választmányi ülést tart. /mti/

-.-

17.00/Lm

- 31 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

-ju

1968. szeptember 3.

a mai bb 36. számú hír / rekord a szépművészetiben /2. sorában
a dátum helyesen:

... egy hét alatt - az augusztus 24-i megnyitás óta

/mti/

bb 53. baltás gyilkos a bíróság előtt

t bc/lk-ju sr

1968. szeptember 3.

a fővárosi bíróságon kedden megkezdődött sipos iván, 55 éves foglalkozás nélküli, budapesti lakos ügyének tárgyalása. az ügyészség különösen kegyetlen módon elkövetett emberöléssel és más bűncselekményekkel vádolja.

a vádirat szerint sipos évek óta közös háztartásban élt hammer borbálásával, annak szobakonyhás házában. élettársi viszonyuk megromlott, mert a férfi gyakran nem dolgozott, jó részt élettársával tartatta el magát, s annak férfi ismerőseire állandóan féltékenykedett. emiatt gyakran veszekedtek, s sipos tetteleg bántalmazta és megöléssel is fenyegette élettársát. hammer borbála ezek után közölte sipos ivánnal, hogy jobban tennék, ha nem élnének tovább együtt. egy újabb veszekedés alkalmával sipos ~~...~~ fejbeszűrtte élettársát, majd a földre zuhant asszonyra újabb csapásokat mért. a brutális támadás után magához vette a sértett értékeit, s elzalogosította.

az ügyet együtt tárgyalja a bíróság sipos egy másik bűnügyét is, amely miatt a iv-xv. kerületi bíróság előtt eljárás indult. e vádirat szerint sipos burgonya és más kedvezményes beszerzésére többektől pénzt vett fel, de nem szállította egye-
sek követelésükre visszafizette a felvett összeget, másoknak most is adósa.

a tárgyalás több napig tart. /mti/

17.05/Lm

- 32 -

Thalálos

le

b 56. az élelmiszeripari előkészítő telepek dolgozóinak szociális helyzetéről tárgyalt az édosz elnöksége

t kf/kf szb zs

1968. szeptember 3.

mintegy 7 000-8 000 élelmiszeripari idénymunkás szociális és egészségügyi ellátottságát vizsgálta keddi ülésén az élelmiszeripari dolgozók szakszervezetének elnöksége.

az élelmiszeripar fejlődése, munkaerő- és nyersanyag-helyezete megkívánja, hogy a szezonmunkák idején a vállalatoktól távolabb előkészítő telepeket üzemeltessenek. jóllehet ezek a telepeken csak 2-3 hónapig foglalkoztatják a dolgozókat, a szakszervezet szorgalmazza, hogy az idénymunkásoknak erre az időre öltözési, tisztálkodási és étkezési lehetőségeket, stb. teremtsenek az érintett vállalatok.

az elnökség a konzerv-, a bor- és a dohányiparhoz tartozó több mint 120 előkészítő telepen tartott ellenőrzés alapján megállapította, hogy a szociális és egészségügyi ellátás az előző évekhez képest javult. a boriparban és a dohányiparban a szociális ellátottság kielégítő. a konzerviparban a kihelyezett telepeken azonban a dolgozóknak csak kis része jut fedél alá, s nincs öltözőhelyiségük sem.

az érintett iparágak vezetői ígérik, hogy az előkészítő telepek szociális ellátottságát 2-3 éven belül kielégítően megoldják. a konzervipar vezetőit határozatlanul hívta fel az elnökség a jogos panaszok orvoslására. a dohányipar a fedett helyiségekkel nem rendelkező telepeken olyan sátrakat állított fel, amelyekben elkülönített női és férfi öltöző, mosdó, s közös ebédlőhelyiség van. az elnökség célszerűnek tartja az olcsón felállítható, könnyen telepíthető sátrak alkalmazását a konzerviparban is. /mti/

bb 57. halálos kimenetelű baleset a szombathelyi fűrészüzemben

vid-fm/tné szb ká

1968. szeptember 3.

kedden halálos kimenetelű baleset történt a nyugat-magyarországi fűrészek szombathelyi üzemében. a tmk műhely kazánházában a léghevítő elem cseréje közben gerencsér józsef ötven éves fűtő súlyosan megsérült és a helyszínen meghalt. az ügyben vizsgálatot indítottak. /mti/

17.10/Lm

- 33 -

bb 54. az első tanítási nap - osztják a tankönyveket

1 vt/gk-ju sr

1968. szeptember 3.

kedden az általános és a középiskolákban megkezdődött a tanítás. Ismertették a pedagógusok a tanulókkal az órarendet, tájékoztatták őket az iskola házirendjéről. egy-egy osztályon belül a diákkollektíva tisztségviselőit megválasztották. az általános iskolákban megkezdtek a tankönyvek szétosztását.

a következő napokban több helyen ugyanevezett felmérő dolgozatokat íratnak a gyerekekkel, hogy megállapítsák, mennyit tudnak az előző osztályok anyagából. a tanítási órákat két hétig általában ismétlésre használják fel, s csak azután kezdik meg az új tananyag oktatását. már a napokban hozzálátnak a szülői munkaközösség választmányának szervezéséhez is. megkezdődik az ifjúsági szervezetek tevékenysége: az általános iskolákban az uttoró órák, a középiskolákban a kisz-alapszervek kialakítása.

illetékes helyen fölhlvták a figyelmet; különösen fontos, hogy az általános iskolát most kezdő elsősöket tanítóik tőlük megszokott lelkiismeretességgel fokozatosan szoktassák az iskolai élethez. /mt1/

-3-

bb 55. amerikai énektanárok

1. ju sr

1968. szeptember 3.

10 tagú csoportja kezdte meg kilenchnapos magyarországi tanulmányútját. itt tartózkodásuk során a magyar ének- és zeneoktatási módszereket tanulmányozzák, előadásokat hallgatnak a Liszt Ferenc zeneművészeti főiskolán és különböző típusú iskolákat látogatnak meg budapesten és vidéki városokban. /mt1/

-3-

17.20/szb

-34-

de

bb 58. a magyarhoni földtani társulat vándorgyűlése

vid-fm/tné-ju ká zs

1968. szeptember 3.

kedden szegeden, a magyar tudományos akadémia székházában megkezdődött a magyarhoni földtani társulat ez évi háromnapos vándorgyűlése. az eseményre csaknem száz geológus, illetve kőolajkutató szakember érkezett az ország minden részéről. összesen hat előadás hangzik majd el a dél-alföld geológiai felépítésével és a szénhidrogén-előfordulásokkal, illetve az algyői szénhidrogén-tároló szerkezet földtani felépítésével, s az ottani olajkitermelés eredményeivel kapcsolatban. a résztvevők megtekintik az algyői olajipari beruházásokat, termelő berendezéseket, illetve a duna-tisza köze különféle geológiai és földrajzi érdekességeit. /mt1/

-3-

bb 59. kormányküldöttség utazott a koreai népi demokratikus köztársaságba

tr-ju sr

1968. szeptember 3.

a koreai népi demokratikus köztársaság kormányának meghívására kedden dr. ajtai miklósnak, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottsága póttagjának, a kormány elnökhelyettesének vezetésével kormányküldöttség utazott phenjanba, hogy résztvegyen a koreai népi demokratikus köztársaság kikiáltása 20. évfordulójának ünnepségein. a delegáció tagjai: asztalos lajos, kohó- és gépipari miniszterhelyettes és kádás istván, hazánk phenjani nagykövete, aki phenjanban csatlakozik a delegációhoz. a küldöttséget a repülőtéren dr. korom Mihály igazságügyminiszter, nagy józsefné könnyűipari miniszter és bojtai jános külügyminiszterhelyettes bucsuztatta. jelen volt Li Dong szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség munkatársai. /mt1/

- 35 -

de

bb 60. hatálos közlekedési baleset

gk-lm sr

1968. szeptember 3.

a 11. kerület karinty frigyess ut és irinyi józsef utca kereszteződésében Lévai andrásné 38 éves tisztviselő, budapesti lakos személygépkocsiját nem adta meg az elsőbbséget egy a főútvonalon haladó tehergépkocsinak és a két jármű összedült. zött a baleset következtében lévainé olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt./mtl/

bb 61. vetik az ősziakat, 220 ezer hold magágy szólnak megyében

a vid-cs/mné-lm zs

1968. szeptember 3.

házánk egyik legnagyobb gabonatermesztő táján, szólnak megyében megkezdődik az őszi gabonák vetését. a jászágban elsőnek a jászszentandrási haladás tsz tábláin tették földbe a rozs, a mezőheki táncsics tsz határában pedig az őszi takarmánykeverékek és a triticales vetőmagját, ugyancsak vetik az őszi keverékeket és telepítik a pillangósokat tiszaföldvázán, palotáson, héken, mezőturon és szenttamáson. a megye mezőgazdasági üzeim kmp megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére mindenütt meggyorsították az őszi szántás-vetési munkákat. több mint 50 000 hold őszi árpa és csaknem 170 000 hold kenyérgabona vetőágyát készítették el eddig, s e hét végén hozzáfognak az őszi árpa vetéséhez is. a buza vetésterületnek 90 százalékán bezosztája- 1 szovjet fajtát vetnek, amely évről-évre bőséges termést ad, s a legjobban meghálálja az öntözést. a közös gazdaságok úgy tervezik, hogy kedvező időjárás esetén - a rendelkezésre álló gépek megfelelő csoportosításával - 1 hónap alatt befejezik az őszi gabonák vetését./mtl/

bb 62. kitüntetések

tr-lm sr

1968. szeptember 3.

a népköztársaság elnöki tanácsa czóbel béla, kaposvár-dijas festőművésznek, a magyar népköztársaság kiváló művésznének eredményes művészi munkássága elismeréséül 70. születésnapja alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczi páál, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. jelen volt molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes.

/folyt.köv./

- 36 -

bb 62. /kitüntetések ... 1. folyt./-lm

az elnöki tanács sásdi sándor, józsef attila-dijas író-nak többévtizedes írói munkássága elismeréséül 70. születésnapja alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczi páál nyújtotta át. jelen volt dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese.

a népköztársaság elnöki tanácsa albert kapr professzornak, a lipcsei könyvművészeti és grafikai főiskola rektorának és walter schiller professzornak, a lipcsei könyvművészeti és grafikai főiskola tipográfiai tanszéke vezetőjének a magyar könyvkiadás fejlesztése terén végzett eredményes tevékenységük elismeréséül a munka érdemrend arany, illetve ezüst fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczi páál nyújtotta át. jelen volt dr. herbert plaschke, a német demokratikus köz-társaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete./mtl/

bb 63. a hazafias népfront budapesti elnökségének ülése

t di/gk-ju sr zs

1968. szeptember 3.

dr. harrer ferenc elnökletével kedden ülést tartott a hazafias népfront budapesti elnöksége. részt vett és felszólalt a tanácskozáson dr. fajkos aladárné, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának titkára is. dr. traumann rezső alelnök előterjesztése alapján az elnökség elhatározta, hogy megkezdí a budapesti felszabadulási emlékbizottság megalakításának elő-készítését. a testületben, amely a felszabaszulás 25. évfordu-lójának méltó megünneplésén munkálkodik majd, a tervek szerint hetvenötven foglalnak helyet. ott lesznek közöttük a főváros közéletének vezetői, a budapesti felszabadításáért vívott har-cokban részt vett parizánok képviselői, az újjáépítés irányítói, valamint a gyárak, üzemek hivatalok, intézmények dolgozóinak, a társadalom különböző rétegeinek reprezentánsai. az elnökség arra is határozatot hozott, hogy a közeljövőben kidolgoztatja a fel-szabaszulási emlékbizottság részletes programját, feladatait és

működési formáit.

/folyt.köv./

-37-

bb 63. / a hazafias népfront... 1. folyt./-ju

a hazafias népfront budapesti elnöksége második napi-
rendként - fővárosi tanács és a hazafias népfront budapesti bi-
zottsága együttműködési megállapodásának tervezetével foglal-
kozott. sokoldalú véleménycsere után úgy döntött, hogy tovább
formálják az előzetes elgondolásokat, amelyeket majd újra napi-
rendre tűznek. /mti/

-.-

bb 65. Losonczi György - kiváló művész

tm-ju sr zs

1968. szeptember 3.

a kormány a szocialista kultúra fejlesztése terén elért
eredményei elismerésül Losonczi György Kosztuh-díjas, a magyar
népköztársaság érdemes művésze, a magyar állami operaház ma-
gánénekesének, a magyar népköztársaság kiváló művésze kitüntető
címet adományozta, a kitüntetést kedden nyújtották át a művelő-
désügyi minisztériumban. /mti/

-.-

bb 66. Losonczi Pál, az elnöki tanács elnöke

tr-ju zs

1968. szeptember 3.

táviratban fejezte ki részvétét mohammad reza pahlavi arya
mehr iráni császárnak, az elmúlt napok földrengései okozta su-
lyos csapással kapcsolatban. /mti/

-.-

-38-

bb 64. megkezdődött a „varsói kulturális napok”, esemény-
sorozata - lengyel grafikai kiállítás nyílt a kiscelli
muzeumban

tol/tm-lm sr

1968. szeptember 3.

a varsói kulturális napok nyitányaként buza barna szob-
rászművész, a fővárosi tanács tagja kedden a kiscelli muzeum-
ban átadta a nagyközönségnek a „lengyel művészi grafika”, ci-
mű kiállítást. az érdeklődéssel kísért megnyitó ünnepségen
rész vett dr. sarlós István, a fővárosi tanács vb-elnöke.
ott volt bogumil dabrowski, a lengyel népköztársaság budapesti
nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, valamint a varsói nem-
zeti tanács három tagu küldöttsége, továbbá a budapesti lengyel
kultúra és a varsói magyar intézet vezetője is.

a kiscelli kastély reprezentatív termében rendezték meg
a mai lengyel grafika válogatottan szép darabjainak tárta-
tát. a 49 alkotás átfogó képet ad a lengyel képzőművészet immár
világsikert aratott műfajáról. az összeállítás a 2. lengyel ál-
talános grafikai kiállítás anyagából készült. a művek legnagyobb
része jelentős nemzetközi sikert aratott, egész sor európai or-
szágban látható, s közülük nem egy eljutott japán kiállító
termekbe is. /mti/

-.-

bb 67. vietnami szolidaritási nagygyűlés törökszentmiklóson

a vid-fm/mné-lm zs

1968. szeptember 3.

a vietnami demokratikus köztársaság kikiáltásának 23.
évfordulója alkalmából kedden törökszentmiklóson vietnami
szolidaritási nagygyűlést rendeztek. a városi művelődési ház-
ban lezajlott ünnepi demonstráción résztvettek a vdk budapesti
nagykövetségének képviselői is. magyar jánosnak, az mszp vá-
rosi bizottsága titkárnak megnyitóját követően varga illés, a
mezőv. elnöke, országgyűlési képviselő méltatta a vietnami
nép nemzeti ünnepének jelentőségét.

az ünnepségen bejelentették, hogy a törökszentmiklósi
fogyasztási szövetkezet kezdeményezésére országos méretű akció
bontakozott ki, 601 szövetkezet, számos takarékszövetkezet,
megyei fmsz-igazgatóság és a budapesti fogyasztási szövetkezet
csatlakozott a hős vietnami nép megsegítésére irányuló akció-
hoz, amelynek eredményeként 2 millió 345 ezer forintot fizettek
be az „ezer kerékpárt vietnamnak”, jellegű szolidaritási
számlára. az értékes ajándékot jelképesen szilágyi Lajos, a
törökszentmiklósi fogyasztási szövetkezet igazgatósági elnöke
nyújtotta át vietnami barátainknak. az ünnepi demonstráció a
helyi művészegyüttesek műsorával zárult. /mti/

-.-

- 39 -

vid-fm/lm

ll

bb 68. Ünnepi filmbemutató a puskin moziban

t pr/tr-lm zs

1968. szeptember 3.

a vietnami demokratikus köztársaság kikiáltásának 23. évfordulója alkalmából kedden a puskin filmszínházban bemutatták a „Hiv a tenger” című vietnami játékfilmet. az ünnepi eseményen megjelent dr. Orbán László, a művelődésügyi miniszter első helyettese, Bojti János külügyminiszterhelyettes és Katona Imre, az MSZMP budapesti bizottságának titkára. ott volt Hoang Luong, a VDK budapesti nagykövete és Dinh Ba Thi, a Délvietnami nemzeti felszabadítási front budapesti állandó képviselőjének vezetője. a párhelyekben helyet foglalt a főváros társadalmi és kulturális életének számos ismert személyisége, s ott volt a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője és tagja. a film vetítése előtt földes Mihály író mondott bevezetőt. /mti/

bb 69. időjárásjelentés

-lm zs

1968. szeptember 3.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 3-án, kedden este:

keleten is felhősebb idő

várható időjárás szerda estpg: változó mennyiségű felhőzet, elsősorban a dunántúlon esők, zivatarok. mérsékelt, napközben megélénkülő délnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 20-25 fok között. /mti/

bb 70. az unesco

tr-lm zs

1968. szeptember 3.

szeptember 4-13 között nemzetközi konferenciát rendez a bioszféra erőforrásai racionális felhasználásának és megőrzésének tudományos alapjairól. a szervezet párizsi székházában tartandó konferencián v. Nagy Imre, a budapesti műszaki egyetem vizsgadékokat vezető tanára, dékánhelyettes vezetésével négytagú magyar küldöttség is részt vesz. /mti/

- 40 -

bb 71. poznani kamarakórus debrecenben

vid-fm/tné-lm ká

1968. szeptember 3.

a poznani orvostudományi egyetem 25 tagú kamarakórusa debrecenbe látogatott. első hangversenyüket - dr. Jerzy Fischbach karnagy vezényletével - kedden este tartották. műsorukban többek között Kodály-, Bartók-művek és lengyel népdalok szerepeltek. /mti/

-.-

bb 72. elbucszatták Simon Lászlót

t ms/gk-lm sr

1968. szeptember 3.

kedden a tudományos élet mély részvététől kísérve bucsuzatták a farkasréti temetőben dr. Simon Lászlót, a földrajztudományi kutató intézet osztályvezetőjét, a magyar földrajzi társaság főtitkárát, a földrajztudományok kandidátusát.

Pécsi Márton akadémiai levelező tag, a földrajztudományi kutató intézet igazgatója az intézet munkatársai és párt-szervezete nevében bucsuzott a halottól. méltatta Simon László jelentős tudományos és politikai, társadalmi tevékenységét, a magyar marokita földrajz kialakításában szerzett érdemeit, a mezőgazdaság fejlesztését szolgáló földrajztudományi munkásságát.

Dr. Kádár László professzor, a magyar földrajzi társaság elnöke gyászbeszédében kiemelte, hogy Simon László főtitkári működésének nagy szerepe volt a társaság és az egész magyar földrajztudomány föllendülésében.

Váci Mihály költő, országgyűlési képviselő az elhunyt barátainak gyászát tolmácsolta, dr. Barla-Szabó Ödön egyetemi docens pedig a márciusi front debreceni tagjainak nevében bucsuzott az egykori bajtárstól. /mti/

-.-

bb 73. hazaérkezett a szovjetunióból az MSZBT küldöttsége

k ms/gk-lm sr

1968. szeptember 3.

kedden hazaérkezett az MSZBT háromtagú küldöttsége, amely a szovjet-magyar baráti társaság ukrán és belorusz tagozatának meghívására 12 napot töltött a szovjetunióban. /mti/

-.-

-41-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1968. szeptember 4.

bb 1. „korszerűsítik„ a városligetet - reprezentatív
kertészeti központot alakítanak ki.

i hi/gk szb sr

1968. szeptember 4.

a városliget jövője a xiv. kerületi tanácsot és a fővárosi kertészeti vállalatot egyaránt foglalkoztatja, a városliget forgalmában, rendeltetésében és területében ugyanis az idők folyamán lényeges változások történtek; a nagykiterjedésű zöldövezet jellegét számottevően befolyásolja az, hogy területének csaknem felét a budapesti nemzetközi vásár és az ideiglenes sátorcirkusz foglalta el, s az új nemzeti színház fölépítésével tovább csökken a parkosított rész.

a liget korszerűsítésére már kialakultak az elképzelések, ezek szerint a dózsa györgy ut - ajtósi dűrer sor sarkán levő nagy, kavicsos területen lelátóval felszerelt labdarugópályát és labdázó tereket alakítanak ki; az ideiglenes sátorcirkusz által jelenleg elfoglalt részen torna- és játszótereket, homokozókat létesítenek a különböző korú gyerekeknek, a városligeti „körutat„ játszó utcává alakítják, a közlekedési muzeumtól a dózsa györgy utig. a képzőművészeti kivitelező vállalat épülete mögött, a szabadtéri szoborkiállításához csatlakozóan, pihenőhelyeket rendeznek be, nagy, összefüggő pázsit területekkel, a kollegerszky-kertet - amelynek egyébként a berunázási programja készülőben van - állandó virágkiállítási csarnokká alakítják át és összekapcsolják a már meglévő kis botanikus kerttel, e terv megvalósulásával - körülbelül 1970-71-re - ez a terület a városliget reprezentatív kertészeti központja lesz.

/mti/

-.-

ed

-1-